

ár- és minőségmutatóit. A fogyasztói magatartás statisztikai vizsgálatakor ellenőrizték azt a feltételezést, miszerint az online értékesítésre a következő független változók vannak hatással: a csillagok száma, a brand vagy a hálózathoz tartozás, az észlelt ár és minőség indexei. A függő változót a hotelről adott értékelések és a szobák számának aránya alapján állították fel.

Az óriási adatmennyiség statisztikai elemzésekor bebizonyosodott, hogy az ügyfelek kedvezőben értékelik az online rendelt szálláshelyeket. Az online szállásfoglalók döntéshozatalában a többi vendég értékelése jelentősebb tényező volt, mint a csillagok száma, a brand és szállodai szobák száma.

Feltételezhetően a modellben felállított észlelt ár- és értékindexek általános megfogalmazásai használhatók lesznek az elektronikus kereskedelem más szegmenseinek vizsgálatában is.

TÁRGYSZAVAK: elektronikus kereskedelem, szállodaipar, fogyasztói magatartás, észlelt fogyasztói érték, regresszióanalízis

BEDECS ÉVA

Általános kérdések

128/2016

Az internet hatása politikai válság idején. Az online hírfogyasztás hatása az Európai Unióval szembeni attitűdökre

Leonardo Baccini – Laura Sudulich – Matthew Wall: Internet effects in times of political crisis. Online newsgathering and attitudes toward the European Union

Public Opinion Quarterly, 2016. március 11.

URL: <http://poq.oxfordjournals.org/content/early/2016/03/11/poq.nfv055.abstract>

DOI: [10.1093/poq/nfv055](https://doi.org/10.1093/poq/nfv055)

A kutatókat régóta foglalkoztatja az a kérdés, hogy vajon a médiafogyasztás mennyire befolyásolja a közvéleményt. A témának egy fontos szelete a politikai véleményformálás, vagyis, hogy a válaszadók politikai attitűdjét képes-e befolyásolni az online média, és ha igen, milyen mértékben. A kérdéskör azért is fontos, mivel az internetpenetráció napról napra egyre dinamikusabban növekszik. A szerző-trió az ír lakosság körében vizsgálta meg azt, hogy az online politikai hírfogyasztás mennyire befolyásolja az Európai Unióval szembeni ellenattitűdöket.

Vizsgálatuk során a 2011-es ír választáskutatás (2011 Irish National Election Study) és az EU válságkezelő gazdasági csomagjával kapcsolatos népszavazáshoz (European Fiscal Compact Referendum) kapcsolódó véleménykutatás adatait elemezték. Az adatok fúziójával több aspektusból tudták vizsgálni a jelenséget; a felmérések kitértek a választói viselkedésekre, a hazai és nemzetközi politikai szereplőkkel kapcsolatos attitűdökre, az online médiafogyasztásra, azokon belül a weboldalak fajtáinak vizsgálatára is lehetőség nyílt. Az elemzés egyik érdekessége a válaszadók geo-adatai alapján történő „szélessávú lefedettség” változó bevezetése volt, amely az eredmények alapján nagyban korrelált az online politikai hírek fogyasztásával.

A 2011-es választáskutatás adatai alapján azt találták a kutatók, hogy az online politikai hírfogyasztás nagyban befolyásolja a szavazók Európai Unióval kapcsolatos hozzáállását. Azon polgárok körében ugyanis, akik negatívan viszonyultak az Unióhoz, nagyban kimutatható az online sajtófogyasztás negatív hatása. Mindemellett az internetes sajtó-

nek nem sikerül növelni az EU szimpatizánsok pozitív hangulatát, viszont negatív hírek sem befolyásolják őket. Ez természetesen lehet azért is, mivel a negatív sajtóhíreknek nagyobb a nézettsége, de nem szabad szem előtt téveszteni azt sem, hogy a 2011-es választás a válság idején történt, amikor a közhangulat amúgy is rossz volt, és feltételezhető, hogy a pozitív hírek sem javíthaták rajta. Összegezve tehát az online politikai hírfogyasztók átlagosan sokkal nagyobb ellenérzést tanúsítottak az Európai Unióval szemben, mint azok, akik nem online portálokról szerzik a közéleti információkat.

Érdeemes azt is megvizsgálni, hogy milyen típusú médiumok fogyasztói feleltethetőek meg a fent részletezett trendeknek. Az említett népszavazás-vizsgálat során az online médiumokról szélesebb körben álltak rendelkezésre információk, ezért azok csoportosítására is lehetőség nyílt. Két fajta hírforrás hatását sikerült megvizsgálniuk a kutatóknak, az első a népszavazási bizottság weboldala volt (Referendum Commission Website), a másik pedig különféle blogok és fórumok voltak, amelyek politikai témákkal foglalkoztak. Azok a válaszadók, akik kizárólag a választási bizottság honlapját látogatták kevésbé szavaztak az uniós fiskális politika ellen (az eredmény statisztikailag szignifikáns volt), viszont a fórumok és blogok látogatása inkább generálta az EU-ellenes álláspontot, azonban az utóbbi eredmény nem szignifikáns.

Összességében tehát a kutatók – megvizsgálva az internetnek az ír közvélemény EU-val kapcsolatos véleményére gyakorolt hatását – arra jutottak, hogy azok a válaszadók, akik az interneten gyűjtik a politikával kapcsolatos információkat, híreket, azok inkább hibáztatták az Uniót a gazdasági válságért, és inkább szavaztak a közös gazdasági program ellen a válság idején.

TÁRGYSZAVAK: online média, közvéleménykutatás, politika, Írország, Európai Unió

TIMÁR ATTILA

129/2016

A hivatalos statisztika értéke

Value of official statistics

UNECE, 2016. január 21. 1–61. p.

URL: https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/ece/ces/bur/2016/February/16-Add1_-_Value_of_official_stats.pdf

Az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága Európai Statisztikusok Értekezlete (UNECE/CES) 2016. áprilisi ülésén tanulmányt tárgyalt a hivatalos statisztika értékéről.

A szakértői csoport¹ (*Task Force on the Value of Official Statistics – TF-VOS*) a nemzeti statisztikai hivatalok értékalkotó tevékenységét vizsgálja a modern viszonyok között. Mérést ajánlanak azzal a céllal, hogy növelhető legyen a létrehozott hozzáadott érték az NSI befektetéseivel összehasonlítva. A szakértők felmérték a nemzetközi jó gyakorlatot és más ágazatok tapasztalatait is az értékek meghatározásában. Az UNECE nemzetközi felmérést² végzett 2015 októberében a hivatalos statisztikák felhasználóiról, a hasznosság megnyilvánulásainak példáit a jelentés 1. melléklete tartalmazza. A szakértők a válaszok alapján elemezték a hivatalos statisztika létrehozásának jelenleg érzékelt értékét, és ajánlásokat közöltek a javítás módjaira.

A nemzeti statisztikai intézmény hozzáadott értékének fő jellemzője, hogy információkat szolgáltat mind a közszféra, mind a piaci és a háztartási szektorok döntéseihez, az adatait a tudomány és a kutatás is felhasználja. A hivatalos statisztika értéke körvonalazható, mérhető és kommunikálható az UNECE által felmért kiinduló helyzet alapján. A kiadvány esettanulmányai bemutatják a hivatalos statisztika fejlesztési ráfordításait. Lehetőség van az NSI hatékonyságának növelésére.

A hivatalos statisztika intézményének érdeke, hogy felmérje, tudatosítsa közléseinek komparatív előnyeit. A működés és az információigény korábbi viszonyai megváltoztak, a hivatalos statisztika érté-

¹ A 2015 márciusában alapított nemzetközi csoport munkájában brit (elnök), osztrák, ír, török, kanadai, mexikói (alelnök) és új-zélandi szakértők vesznek részt, képviselteti magát az Eurostat, az OECD és az UNECE (a TF titkáráként).

² A 2015. októberi felmérés módszerét a Task Force on the Value of Official Statistics dolgozta ki, a vizsgálatokban részt vettek UNECE High-Level Group (HLG) Modernisation Committee on Products and Sources testület szakértői is.

két is érintően. Az NSI törekvése, hogy a legjobb gyakorlatot alkalmazza az értékalkotásra, az érték tudatosítására a felhasználók széles körét elérve. Javítható az együttműködés az üzleti szektorral is, ahol felismerik a stratégiai partnerség lehetőségeit. A nemzeti statisztikai intézmény termékei, szolgáltatásai felhasználásának mind újabb igényeit megismerve igazíthatja a kínálatát a nemzeti, nemzetközi kereslethez.

A szakértők a felmért helyzet alapján elemezték, hogy a hivatalos statisztika komparatív előnyeit miként lehetne jobban kihasználni. Az egyik tényező, hogy a statisztikai tájékoztatás minősége, megbízhatósága jobb, mint más információforrásoké. Javítható a komparatív előnyök tudatosítása, például szélesebb kört elérve, a hivatalos statisztika jobban felismerhető, márkajelével, annak védelmével, elismertetésével.

A jelentés ajánlja a nemzeti statisztikai intézmény értékalkotásához, hogy a figyelmet elsősorban a felhasználóra (és ne az adatok feldolgozására) fordítsák. Ehhez szükség van a felhasználók igényeinek jobb azonosítására, majd erre alapozva a rugalmasabb reagálásra. A komparatív előnyök őrzésének és erősítésének lényeges feltétele, hogy a hivatalos statisztika gyorsan meghonosítsa az új módszereket, technológiákat. Bár az itt ajánlott megközelítés egyszerűen megfogalmazható, a gyakorlati megvalósítás nehéz, országonként eltérő a hivatalos statisztika kiinduló helyzete.

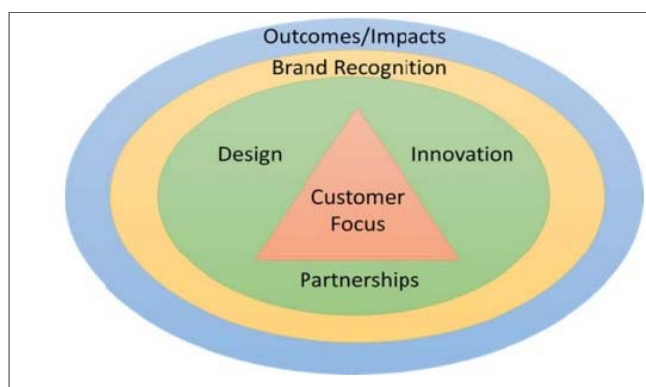
A jelentés 2. és 3. melléklete részletesen ismerteti a 2015. októberi nemzetközi felvétel eredményeit, ahogy a válaszoló nemzeti statisztikai intézmény növeli, tudatosítja a hivatalos statisztika értékét. Ezek a gyakorlati megoldások összevethetők más ágazatok megoldásaival, ahogy növelik a hozzáadott értéket.

A szakértők hét esettanulmányt közölnek a jó gyakorlatról a nyilvános információk alapján (4. melléklet). Az üzleti szféra márkavédelme példamutatóan erőteljes és hatásos. A bemutatott ágazati esetek alapján kiemelhetők megközelítéseik közös vonásai, mint például

- i. a felhasználókra összpontosítanak;
- ii. jól terveznek;
- iii. hasznosítják az innovációkat;
- iv. hatékony a jól kiválasztott partnerség;

- v. fontos törekvés a márkajel felismerése, fejlesztése;
- vi. a végső gazdasági, társadalmi hatások vannak a fókuszban.

Az ábra szemlélteti, ahogy az üzleti folyamatban a fontosabb és felmért felhasználók a meghatározók, azok azonosított igénye motiválja a tervezést, innovációt és partnerséget, a vállalat stratégiai döntéseit. Ezekre alapozzák a márkák felismerhetővé tételét és értékelik a választott megközelítés eredményeit, hatásait.

1. ábra: Üzleti kapcsolatok

A szakértők a hivatalos statisztika mintegy 57 partneri kapcsolatáról adnak képet, 25 különböző ország válaszai alapján (5. melléklet). A nemzeti statisztikai intézmény nemzetközi partnersége hasznos tapasztalatcserét tesz lehetővé, azonban indokoltak további lépések is:

- (i) a megosztott termelési rendszerek, azok keretei még nem alakultak ki;
- (ii) a kevésbé fejlett nemzeti statisztikai intézményi rendszerek technikai támogatásával elkerülhető a szükségtelen és referencia nélküli fejlesztések avultabb rendszerekkel;
- (iii) a nemzeti statisztikai intézmény partnersége szélesíthető további kormányzati intézményekkel, továbbá más szektorokkal, ahol az új adatforrás ilyen együttműködéssel elérhető.

A hivatalos statisztika értéke több módszerrel mérhető:

- (i) indikátorokat figyelnek meg;
- (ii) szubjektív mutatókat képeznek a felvételek eredményeire alapozva;
- (iii) a hivatalos statisztika eredményeire (kísérleti) monetáris értékelést végeznek

A megfigyelhető fontosabb indikátorok a statisztikák felhasználására vonatkoznak, mérik például a

megjelenő hivatalos adatok relevanciáját, transzparenciáját, minőségét. Ajánlottak szubjektív mutatók (II.), melyek forrása a felhasználók megkérdezése. Irányadó például mennyire elégedettek, milyen az alkalmazáshoz elérhető támogatás, a fontosabb alkalmazások tervezése, kommunikációja, innovációja, az adatforrás válaszainak minősége. Lényeges szubjektív mutató a márkajelzés ismertsége, valamint a speciális statisztikai termékek, szolgáltatások alkalmazási tapasztalatai.

A TF-VOS ajánlást dolgozott ki a felhasználók véleményének kutatásához használt nemzetközi szinten harmonizált minimális kérdőívek összeállítására (*internationally harmonized minimum set of questions for user surveys*).

TÁRGYSZAVAK: hivatalos statisztikai intézmény, ENSZ EGB Európai Statisztikusok Értekezlete

NÁDUDVARI ZOLTÁN

E számunk szerzői

BÁNDI MELISSA,

a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár
tájékoztató könyvtárosa

BEDECS ÉVA,

a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár
tájékoztató könyvtárosa

BOROS JULIANNA,

a Központi Statisztikai Hivatal munkatársa

HOLKA LÁSZLÓ,

a Központi Statisztikai Hivatal
ny. vezető főtanácsosa

HORVÁTH BALÁZS,

a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár
tájékoztató könyvtárosa

KÁLMÁN RITA,

a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár
mb. főosztályvezetője

NÁDUDVARI ZOLTÁN,

a Központi Statisztikai Hivatal
ny. főtanácsosa

PÁRI ANDRÁS,

az Emberi Erőforrások Minisztériuma
stratégiai referense

RÓZSA GÁBOR,

a Központi Statisztikai Hivatal
ny. főosztályvezető-helyettese

SZULY RITA,

a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár
kutatástámogató könyvtárosa

SZUROMI ORSOLYA,

a Központi Statisztikai Hivatal munkatársa

TIMÁR ATTILA,

a Központi Statisztikai Hivatal munkatársa

Nemzetközi Statisztikai Figyelő

ISSN 2416-0814

Megjelenik évente négyszer
II. évfolyam 3. szám

Főszerkesztő

Rózsa Dávid

Főszerkesztő-helyettes

Pásztor Angelika

Rovatszerkesztők

Holka László (Társadalom)
Nádudvari Zoltán (Gazdaság)
Rózsa Gábor (Demográfia)

Olvasószerkesztő

Szuly Rita

Lapterv

Domonkos László

Kiadó

Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár
Budapest II., Keleti Károly u. 5.

Felelős kiadó

Fülöp Ágnes

A szerkesztőség elérhetősége

Telefon: +36 (1) 345-6406

E-mail: david.rozsa@ksh.hu

Honlap

http://konyvtar.ksh.hu/index.php?s=kiadvany_nsf

